

30.11.2025

לכבוד

ועדת חוקה, חוק ומשפט

הכנסת

הנדון: הצעות החוק לפיצול היעוץ המשפטי לממשלה

'אחים ואחיות לנשק למען הדמוקרטיה' היא עמותה שהוקמה כדי להגן על מדינת ישראל מפני ניסיון ההפיכה המשטרית שאיימה על הדמוקרטיה הישראלית, ושמה לה למטרה לפעול למען שמירה על ישראל חזקה יהודית, דמוקרטית, ליברלית ושוויונית לדורות על פי ערכי ורוח מגילת העצמאות. מתוקף כך אנו מתנגדים בתוקף לכל הצעות החוק שמונחות נכון להיום על שולחן הוועדה בקשר לפיצול תפקיד היעוץ המשפטי לממשלה, או כפי שיותר נכון לכנותן, הצעות החוק לחיסול היעוץ המשפטי.

את התיקונים יש לראות קודם כל בהקשר הרחב יותר של ההפיכה המשטרית וניסיונות הממשלה לפרק כל גורם מאזן ובולם שעלול לאיים על התקדמותה, בניתוק מוחלט מקול העם. מציעי ההצעות כולם מבקשים לבצע שינוי משטרי דרמטי. אך כל אחת מהצעות החוק הוגשו ללא עבודת מטה מקצועית, ללא התייעצות עם הגורמים המקצועיים הרלוונטיים, וללא הסבר מדוע יש לסטות מהמלצות ועדה ציבורית שאומצו בהחלטת ממשלה. יתרה מכך, ההצעות צפויות לגרום לנזקים חמורים ובלתי הפיכים: חיסול עצמאות השירות המשפטי הציבורי, פוליטיזציה של מערכת האכיפה והיעוץ, כאוס משפטי שיפגע בבהירות החוק, קריסת מערכי אכיפה חיוניים, ופגיעה קשה בשלטון החוק ובזכויות אדם. לכן הצעתנו הראשונה בהקשר להצעות החוק היא לגנוז אותן.

השאלה העומדת על הפרק היא אופיו של השירות המשפטי הציבורי שאנו מבקשים לקיים במדינת ישראל. שירות משפטי ציבורי, ממלכתי וא-פוליטי, אשר תפקידו לאפשר לממשלה לממש את מדיניותה בהתאם לדין, או שירות משפטי הכפוף לגחמות הממשלה.

1. הצעות שונות – מטרה אחת

כל ההצעות מבקשות לייצר שינוי משטרי חפוז, להסיר את מגבלות החוק המוטלות על השלטון ולהציבו מעל החוק.

הצעות החוק לפיצול תפקיד היעוץ המשפטי לממשלה פ/25/3825 של ח"כ אלי דלל ואח', פ/25/4625 של ח"כ יצחק קרויזר ו-פ/25/5287 של ח"כ ניסים ואטורי מוציאות את הסמכויות הפליליות בנוגע לחברי ממשל מידי היועץ המשפטי לממשלה ואלה יועברו על פי ההצעות לבעל תפקיד חדש שתוארו "ראש התביעה הכללית".

הצעות החוק לפיצול תפקיד היעוץ המשפטי פ/25/5262 של ח"כ מישל בוסקילה ו-פ/25/5289 של ח"כ אליהו רביבו גם הן הצעות תמציתיות שמתמקדות בהוצאת הסמכות לאשר חקירה או להעמיד לדין ראש ממשלה, שר או חבר כנסת מידי של היועץ המשפטי לממשלה. לפי ההצעות בקבוצה זו הסמכות תהיה בידי פרקליט המדינה, באישור ועדת בכירים שתמונה תוך 60 ימים מיום חקיקת החוק. למעשה מדובר בהעברת הסמכות

לאותה ועדת בכירים, חיצונית למערכת האכיפה ולשירות הציבורי, שחבריה אינם עוסקים באכיפה ובעבודת התביעה באופן שוטף, תוך החלשת מעמדו המקצועי של פרקליט המדינה.

הצעות חוק התובע הכללי פ/877/25 של ח"כ חנוך מלביצקי, פ/2785/25 של ח"כ יצחק קרויזר, פ/3198/25 של ח"כ אריאל קלנר, פ/3448/25 של ח"כ ניסים ואטורי ו-פ/5282/25 של ח"כ אליהו רביבו מבקשות להפריד בין התביעה הכללית לבין הייעוץ המשפטי לממשלה. גם בהצעות אלה, דברי ההסבר אינם נותנים מענה לקשיים שהעלתה ועדת שמגר ואינם מביאים נימוקים חדשים לכך שלמרות קביעתה הברורה של הוועדה הציבורית נכון לעשות כן ולשנות את המצב הקיים. כל שיש בהם הוא חזרה על נימוקים שכבר נבחנו בוועדה הציבורית ונדחו. מעבר לכך, היעדר כפיפות של התביעה הכללית ליועץ המשפטי לממשלה ולפרשנותו המחייבת כלפי גופי האכיפה היא פגיעה ישירה במעמד המחייב של חוות הדעת של הייעוץ המשפטי לממשלה כלפי גורמי השלטון ולכך צפויה להיות השפעה שלילית על זכויות האדם ועל שלטון החוק.

בקבוצה משל עצמה היא הצעתו של ח"כ שמחה רוטמן פ/5808/25 (להלן: "הצעת החוק"). היא המפורטת ביותר, החמורה ביותר ונקדיש לה את מרבית ההתייחסות, לאור דבריו של יו"ר הוועדה, מציע הצעת החוק, בדיון הראשון בהצעות החוק כי זו ההצעה שתשמש מצע לדיונים.

הצעת החוק מבקשת לפצל את תפקיד היועץ המשפטי לממשלה לשלושה בעלי תפקידים נפרדים.

היועץ המשפטי לממשלה ימונה בידי הממשלה לפי הצעת ראש הממשלה ושר המשפטים, ולא יידרש להיות חבר בלשכת עורכי הדין. תפקידו יהיה ייעוץ משפטי לממשלה ולנושאי משרה, וסיוע בהכנת חקיקה. חוות דעתו יחוסו תחת חיסיון עורך דין-לקוח, ותהיינה מחייבות רק אם תאומצנה בהחלטת ממשלה. היועץ המשפטי יהיה כפוף לשר המשפטים.

התובע הכללי ימונה בידי שר המשפטים באישור ועדת החוקה. תפקידו יהיה לשמש ראש התביעה הכללית ולנהל הליכים פליליים בלבד. הוא לא יהיה מוסמך לנהל הליכים משפטיים אחרים. העברתו מכהונה תהיה בידי הממשלה לפי המלצת שר המשפטים ובהסכמת ועדת החוקה.

מייצג המדינה בערכאות ימונה בידי שר המשפטים. תפקידו יהיה ייצוג המדינה בערכאות בהליכים שאינם פליליים בלבד. הוא יהיה כפוף להחלטות הממשלה ולהנחיות שר המשפטים, והממשלה תוכל להורות על ייצוג המדינה בידי עורך דין אחר במקרים שתחליט עליהם.

2. סתירה מוחלטת להמלצות ועדת שמגר ללא כל ביסוס מקצועי

הצעת החוק, כמו שאר ההצעות הנ"ל המונחות על שולחן הוועדה, חורגת באופן גורף מהמלצות ועדת שמגר הציבורית לבחינת דרכי המינוי של היועץ המשפטי לממשלה משנת 1998. ועדת שמגר הייתה ועדה ציבורית-מקצועית, שבראשה עמד נשיא בית המשפט העליון בדימוס מאיר שמגר, וחבריה היו פרופ' רות גביון, פרופ' דוד ליבאי ושני שרי משפטים לשעבר שהיו משפטנים מובילים. הוועדה דנה בהרחבה ובאופן יסודי בכל השאלות הנוגעות לתפקיד היועץ המשפטי לממשלה, שמעה עשרות בעלי תפקידים ומומחים, ובחנה לעומק את האפשרות לפצל את התפקידים השונים.

לאחר בחינה מעמיקה, ועדת שמגר דחתה פה אחד את האפשרות לפצל את תפקידי היועץ המשפטי לממשלה. הוועדה קבעה כי אין ניגוד עניינים בין תפקידיו השונים של היועץ המשפטי לממשלה, וכי דווקא שילוב התפקידים יוצר מכלול אחד שממנו צומחת הסמכותיות והיכולת לקיים את החוק ללא מורא וללא משוא פנים. הוועדה פירטה עשרה נימוקים מהותיים נגד פיצול התפקידים, והדגישה כי הפיצול יפגע במעמד היועץ המשפטי לממשלה, ישלול מהציבור גורם מפקח אפקטיבי על שלטון החוק, יוליד החלשה של שתי המערכות הנפרדות, ויפגע ביעילות הפיקוח על השלטת החוק על גורמי השלטון. המלצות הוועדה אומצו בהחלטת ממשלה 2274 מיום 20 באוגוסט 2000.

למרות הרצון לסטות ממסקנות הוועדה ומהחלטת הממשלה האמורה, הצעות החוק אינן מציגות כל עבודת מטה מקצועית שנערכה לצורך גיבושן. הן לא כוללות איסוף תשתית עובדתית, לא מתבססות על מחקר או ניתוח של מצבים דומים במדינות אחרות, ולא כוללות התייעצות עם הגורמים המקצועיים הרלוונטיים. ההצעות לא מתייחסות כלל להמלצות ועדת שמגר, ואינן מסבירות מדוע יש לסטות מהמלצות שגובשו בעבודה יסודית ומקצועית ושאוּמְצו על ידי ממשלת ישראל. העדר עבודת המטה והיעדר ההתייחסות להמלצות הוועדה מצביעים על כך שמדובר בהצעות חוק חפזות, שלא נבחנו באופן אחראי ויסודי, ושעלולות להוביל לתוצאות הרסניות בליבה של הדמוקרטיה הישראלית.

3. חיסול עצמאות השירות המשפטי הציבורי ופוליטיזציה מוחלטת

הצעת החוק תחסל את עצמאות השירות המשפטי הציבורי ותהפוך אותו לכלי שרת בידי הגורם הפוליטי. שלושת בעלי התפקידים שההצעה מבקשת ליצור ימונו כולם בידי גורמים פוליטיים בלבד, ללא כל מעורבות של ועדה מקצועית-ציבורית שיכולה להבטיח את מקצועיותם ועצמאותם. היועץ המשפטי לממשלה ימונה בידי הממשלה לפי הצעת ראש הממשלה ושר המשפטים. התובע הכללי ימונה בידי שר המשפטים באישור ועדת החוקה של הכנסת, שבהרכבה הנוכחי נשלטת על ידי הקואליציה. מייצג המדינה בערכאות ימונה בידי שר המשפטים בלבד. בשיטת המשטר הישראלית, שבה לרשות המבצעת שליטה מלאה בכנסת, אין באישור ועדת החוקה או מליאת הכנסת כדי להבטיח מינוי מקצועי ועצמאי.

יתרה מכך, הצעת החוק מבהירה באופן מפורש שאין מניעה שבעלי התפקידים יהיו אנשים שהיו חברי מפלגה או פעילים בזירה הפוליטית עד לתחילת כהונתם. הוראה זו שוללת את העיקרון הממלכתי הבסיסי לפיו בעלי תפקידים רגישים במערכת המשפט הציבורית צריכים להיות נקיים מזיקה פוליטית, כדי לשמור על אמון הציבור במקצועיותם ועצמאותם. הנחיית היועצת המשפטית לממשלה בעניין הסמכת תובעים קובעת היום באופן ברור שלא ניתן להסמיק תובעים שהיו בעלי זיקה פוליטית, וזאת כדי לשמור על אמון הציבור במערכת אכיפת החוק. הצעת החוק שמה סוף לעיקרון ממלכתי זה ומאפשרת מינוי של אנשים בעלי זיקה פוליטית ברורה לתפקידים הרגישים ביותר במערכת המשפט הציבורית.

מעבר למינוי הפוליטי, הצעת החוק מבטיחה את תלות בעלי התפקידים בגורם הפוליטי גם בדרך האפשרות להעבירם מכהונתם. העברתו של התובע הכללי מכהונה תהיה בידי הממשלה לפי המלצת שר המשפטים ובהסכמת ועדת החוקה. העברתו של מייצג המדינה בערכאות תהיה בידי הממשלה באמצעות שר המשפטים. כאשר בעל תפקיד יודע שהעברתו מכהונה תלויה בגורם פוליטי, הוא לא יכול לפעול באופן עצמאי ומקצועי.

הוא יידרש להתחשב בעמדות הגורם הפוליטי ובאינטרסים שלו, גם אם הם עומדים בניגוד לאינטרס הציבורי או לשלטון החוק.

בנוסף, הצעת החוק מחייבת כפיפות ישירה של בעלי התפקידים לגורמים פוליטיים. היועץ המשפטי לממשלה יהיה כפוף לשר המשפטים ויחויב להיוועץ עמו מעת לעת בעניין הפעלת סמכויותיו. מייצג המדינה בערכאות יהיה כפוף להחלטות הממשלה ולהנחיות שר המשפטים, ויחויב להיוועץ עמו בכל שאלה בעלת חשיבות ביטחונית, ציבורית או מדינית. כפיפות זו אינה תואמת את העיקרון הבסיסי של עצמאות מקצועית, והיא הופכת את בעלי התפקידים לכלי שרת בידי הגורם הפוליטי.

שילוב של מינוי פוליטי, אפשרות העברה מכהונה על ידי גורם פוליטי וכפיפות ישירה לגורם פוליטי מבטיח את חיסול עצמאות בעלי התפקידים. במצב כזה, לא ניתן לצפות מבעלי התפקידים לפעול באופן מקצועי עצמאי ולהציג עמדות שעומדות בניגוד לאינטרסים של הממשלה, גם כאשר אלה נדרשים לשם שמירה על שלטון החוק והאינטרס הציבורי. התוצאה היא חיסול מעשי של השירות המשפטי הציבורי כגוף עצמאי ומקצועי, והפיכתו לזרוע משפטית של השלטון הפוליטי. פגיעה זו באמון הציבור במערכת המשפט הציבורית היא בלתי הפיכה, והשלכותיה על היכולת לשמור על שלטון החוק ועל זכויות אדם הן הרסניות.

4. הפגיעה במקצועיות התפקיד

הצעת החוק פוגעת לא רק בעצמאות השירות המשפטי הציבורי, אלא גם במקצועיותו. הצורך בעצמאות אינו עומד כשלעצמו, אלא הוא כלי מרכזי להבטחת מקצועיות גבוהה ואמיתית של היעוץ המשפטי והאכיפה. עמדה משפטית מקצועית היא עמדה שנבנית על בסיס שיקולים משפטיים בלבד, מנתחת את מורכבות הדין כפי שהיא, ומציגה את המסקנות המשפטיות באופן ישיר וללא עיוותים. מקצועיות משמעה גם נכונות להציג עמדות משפטיות קשות או לא נוחות, מבלי לנסות לרצות את הגורם המדובר, לעגל פינות או להתאים את הפרשנות המשפטית לאינטרסים אישיים, פוליטיים או מפלגתיים.

5. ביטול תפקידו הציבורי של היועץ המשפטי לממשלה וסופו של שלטון החוק

הצעת החוק מבטלת את תפקידו המרכזי של היועץ המשפטי לממשלה כשומר סף ציבורי ומעמידה את הממשלה מעל לחוק. שתי הוראות מרכזיות בהצעה הופכות את היועץ המשפטי מנאמן הציבור לעורך דין פרטי של השלטון, ומבטלות את חובת הממשלה לפעול על פי החוק:

א. ההוראה הראשונה קובעת כי **חוות הדעת של היועץ המשפטי לממשלה יחוסו תחת חיסיון של עורך דין-לקוח**, וכי היועץ המשפטי לא יוכל לגלות אותן בכל הליך משפטי, חקירה או חיפוש, אלא אם הלקוח ויתר על חסיונותן. הוראה זו הופכת את היועץ המשפטי לממשלה לעורך דין פרטי של השלטון, ושוללת ממנו את היכולת לייצג את האינטרס הציבורי. במדינה דמוקרטית, השלטון הוא שליח הציבור, והוא חייב בחובת נאמנות כלפיו. חובת הנאמנות מחייבת את השלטון לפעול בגלוי ולתת דין וחשבון על מעשיו. סודיות מוחלטת של חוות הדעת המשפטיות מאפשרת לשלטון לפעול בחשאי ולהתנתק מהציבור שבחר בו. היא מונעת מהציבור את האפשרות להעמיד לביקורת את פעולות הממשלה ואת העמדה המשפטית שמנחה אותה, ובכך פוגעת באופן קטלני בעיקרון השקיפות ובחובת הנאמנות של השלטון לציבור.

ב. ההוראה השנייה, החמורה אף יותר, קובעת כי **חוות הדעת של היועץ המשפטי לממשלה תראה כמשקפת את הדין המצוי רק אם תאומץ בהחלטת ממשלה**. משמעות הוראה זו היא שהממשלה עצמה תקבע מהו הדין המחייב אותה. במקום שהיועץ המשפטי לממשלה יהיה הפרשן המוסמך של החוק כלפי גורמי השלטון, כפי שנקבע בפסיקה ארוכת שנים של בית המשפט העליון, הממשלה תוכל לבחור אילו חוות דעת משפטיות היא מאמצת ואילו לא. כלומר, הממשלה תחליט אילו חוקים היא מקבלת על עצמה ואילו לא. הוראה זו מהווה הפיכה של עיקרון שלטון החוק על פיו. שלטון החוק משמעו שהשלטון כפוף לחוק ומחויב לפעול על פיו, ללא תלות ברצונו או באינטרסים שלו. כאשר הממשלה יכולה לקבוע אילו הוראות חוק היא מאמצת ואילו לא, היא למעשה מעמידה את עצמה מעל החוק. זוהי תוצאה הרסנית לדמוקרטיה ולמשטר החוקתי, והיא הופכת את הממשלה לריבון מוחלט שאינו כפוף לכל מגבלה משפטית.

שתי הוראות אלה ביחד הופכות את היועץ המשפטי לממשלה מנאמן הציבור ושומר שלטון החוק לעורך דין פרטי של השלטון. הן שוללות מהיועץ המשפטי את האפשרות לייצג את האינטרס הציבורי ולהבטיח ששלטון החוק יכובד. הן מאפשרות לממשלה לפעול ללא כל מגבלה משפטית אמיתית, ולקבוע בעצמה אילו חוקים היא מקבלת על עצמה ואילו לא. התוצאה היא ביטול מעשי של שלטון החוק והפיכת המשטר הדמוקרטי לשלטון שרירותי.

6. כאוס משפטי, פגיעה בבהירות החוק ובזכויות אדם

הצעת החוק תיצור כאוס משפטי חסר תקדים שיפגע קשות בבהירות המשפטית ובזכויות האזרחים. במצב הקיים, כל השאלות המשפטיות שעולות בפעילות גורמי השלטון מוכרעות בסופו של דבר על ידי היועץ המשפטי לממשלה, שהוא הפרשן המוסמך של החוק כלפי הרשות המבצעת. מערכת זו מבטיחה בהירות ואחידות בפרשנות החוק, שוויון בפני החוק, והגנה על זכויות מתלוננים, חשודים ונאשמים. כאשר יש וודאות לגבי הפרשנות המשפטית, האזרחים יודעים מהם זכויותיהם וחובותיהם, ויכולים להתנהל בהתאם.

הצעת החוק הורסת מערכת זו. היא יוצרת שלושה בעלי תפקידים נפרדים שכל אחד מהם יכול לתת פרשנות משפטית שונה לאותה שאלה משפטית, ואין כפיפות ביניהם. היועץ המשפטי לממשלה יתן ייעוץ למשרדי הממשלה ולנושאי משרה. התובע הכללי ינהל את ההליכים הפליליים ויפרש את הדין הפלילי. מייצג המדינה בערכאות ייצג את המדינה בהליכים אזרחיים ומנהליים ויפרש את הדין בתחומים אלה. אף אחד מהם לא יהיה כפוף לפרשנות של האחר, ואין מנגנון להכרעה במקרה של מחלוקת ביניהם.

התוצאה היא שאותה שאלה משפטית תוכל לקבל תשובות שונות ממקורות סמכות שונים במדינה. גורם אחד במדינה יטען שפעולה מסוימת חוקית, וגורם אחר יטען שהיא בלתי חוקית. במקרים מסוימים, היועץ המשפטי לממשלה עשוי להציג עמדה אחת, התובע הכללי עמדה שונה, ומייצג המדינה בערכאות עמדה שלישית. מצב כזה יוצר אי-ודאות משפטית קשה, שפוגעת ביכולת של האזרחים להבין מהם זכויותיהם וחובותיהם ולהתנהל בהתאם. הוא פוגע בשוויון בפני החוק, משום שגורמים שונים במדינה יפעלו על פי פרשנויות שונות של אותו חוק. והוא יוצר סכנה אמיתית של אכיפה בררנית, כאשר כל גורם יבחר את הפרשנות שמתאימה לו ברגע נתון.

יתרה מכך, הצעת החוק מאפשרת מפורשות חפיפה ותחרות בין בעלי התפקידים. התובע הכללי יוכל להתייצב בהליך משפטי שאינו פלילי אם יש בו השלכה על הליכים פליליים. מייצג המדינה בערכאות יוכל להתייצב בכל הליך פלילי ולהשמיע עמדתו אם יש להליך השפעה על ניהול הליכים אחרים. שניהם יוכלו לתת ייעוץ לממשלה בענייני חקיקה - התובע הכללי בנושאים פליליים, ומייצג המדינה בענייני סדרי דין. משמעות הוראות אלה היא יצירת "מירוץ ייעוץ" ו"מירוץ ייצוג", שבו כל בעל תפקיד ינסה להשמיע את עמדתו בפני הממשלה או בפני בית המשפט, גם אם היא סותרת את עמדתו של בעל תפקיד אחר.

מצב זה יוצר כאוס מוחלט בהתנהלות המדינה כלפי האזרחים ובהתנהלותה בבתי המשפט. הוא יאיץ למעשה את משקל הייעוץ המשפטי כולו, משום שכל גורם שלטוני יוכל לבחור מאיזה ייעוץ להתעלם ומאיזה ייעוץ לקבל. הוא יפתח פתח רחב לגורמי השלטון לפעול ללא כל ייעוץ משפטי מחייב, וזאת על חשבון האינטרס הציבורי וזכויות האדם של האזרחים.

הצעת החוק גם שמה סוף לעקרון שלפיו גורמי המדינה מדברים "בקול אחד" בבתי המשפט. עקרון זה משרת את טובת האזרח הפשוט, ותורם להתנהלות תקינה וסדורה של המדינה ומוסדותיה. כאשר המדינה מציגה עמדה אחידה, האזרחים יודעים על מה הם יכולים לסמוך, והם מקבלים יחס שוויוני. הצעת החוק הורסת עקרון זה, ומאפשרת לכל משרד ממשלתי, ואולי אף לכל עובד ציבור, להביע בבית המשפט עמדה שונה מזו של גורם ממשלתי אחר. התוצאה היא כאוס מוחלט בהתנהלות הממשלתית, שהאזרחים ישלמו עליו את המחיר.

7. תחולה מיידיית והרס ידע מקצועי

הצעת החוק קובעת תחולה מיידיית, ללא כל הוראות מעבר. משמעות הוראה זו היא הרס מוחלט של הידע הארגוני והמקצועי שנצבר עשרות שנים בפרקליטות, בתביעה הכללית ובכלל השירות המשפטי הציבורי. ההשלכות המיידייות של תחולה מיידיית הן קטסטרופליות.

ראשית, תחולה מיידיית משמעה שכל הפרקליטים והתובעים המכהנים כיום יאלצו להפסיק את עבודתם ולהתפצל תוך זמן קצר ביותר לגופים החדשים. בפועל, מדובר בהחלפה מלאה של כוח האדם בתוך זמן קצר ביותר. החלפה כזו תגרום לכאוס ארגוני מוחלט, שיפגע קשות ביכולת לטפל בתיקים קיימים ולהמשיך בעבודה השוטפת. בנוסף, המערכת הקיימת בנויה על ידע מקצועי מצטבר, על נהלים שגובשו בקפידה, על מדיניות אכיפה ועל פסיקה פנימית שהתגבשו לאורך זמן. כאשר המערכת מתפרקת באופן מיידי ומתחלקת לגופים נפרדים, הידע הזה הולך לאיבוד. כל גוף יצטרך להתחיל מחדש, לבנות נהלים חדשים, לגבש מדיניות חדשה, ולהתמודד עם בעיות יישומיות שלא נחזו מראש. תהליך זה יארך שנים, ובינתיים תיפגע קשות היכולת לספק שירות משפטי ציבורי תקין.

יש גם פגם בכך שהפרקליטים והתובעים המכהנים כיום לא שותפים להחלטה על הפיצול, והם צפויים להתנגד לה. העדר הוראות מעבר המבהירות את זכויותיהם ואת אופן הטיפול בהם יוביל בהכרח למהלכים ארגוניים, לדיונים משפטיים בבתי הדין לעבודה, ולנזק ציבורי אדיר.

העדר הוראות מעבר מצביע על כך שמציעי החוק לא טרחו לבחון את ההשלכות המעשיות של ההצעה. ניתן היה לצפות שאם יש רצון אמיתי לפצל את התפקידים, תיערך תכנית מעבר מסודרת לאורך תקופה של מספר שנים,

תוך הסדרת כל הסוגיות המעשיות. העדר תכנית כזו מחזק את החשד שמטרת הצעת החוק אינה לשפר את המערכת, אלא לשבש אותה ולפגוע בה.

8. חשד לתכלית זרה ולשיקולים אישיים

הצעת החוק מוגשת בתקופה שבה מתנהלים הליכים פוליטיים נגד גורמים בכירים בממשלה, כולל ראש הממשלה. תזמונה של ההצעה, תוכנה המפורט, ובמיוחד ההוראות בדבר העברת הסמכויות הפליליות והמינוי הפוליטי של בעלי התפקידים, מעוררים חשד ממשי שתכליתה האמיתית היא לקדם אינטרסים אישיים הנוגעים להליכים תלויים ועומדים, ולא לשפר את מערכת המשפט הציבורית.

ההצעה יוצרת מצב שבו ההחלטות בעניינים פוליטיים של בכירי ממשלה יתקבלו בידי בעלי תפקידים שמונו בידי גורמים פוליטיים, שתלויים בהם להמשך כהונתם, ושכפופים להם בעבודתם השוטפת. מצב זה יוצר חשש אמיתי שההחלטות לא יתקבלו על בסיס שיקולים מקצועיים בלבד, אלא יושפעו משיקולים פוליטיים ואישיים. העובדה שההצעה קובעת תחילה מיידית, ולא דוחה את התחולה למועד מאוחר יותר שבו לא יהיו הליכים תלויים ועומדים, מחזקת את החשד לתכלית זרה.

9. סיכום עמדתנו

הצעות החוק הנדונות הן הצעות הרסניות שתוצאתן נזקים חמורים ובלתי הפיכים למערכת המשפט הציבורית, לשלטון החוק ולדמוקרטיה הישראלית. ההצעות סותרות את המלצות ועדת שמגר הציבורית שדחתה פה אחד את האפשרות לפיצול התפקידים, הוגשו ללא כל עבודת מטה מקצועית, וכוללות פגמים יסודיים שיובילו לחיסול עצמאות השירות המשפטי הציבורי, לפוליטיזציה מוחלטת, לביטול שלטון החוק, לכאוס משפטי, לקריסת מערכי אכיפה חיוניים, ולפגיעה קשה בזכויות אדם. אנו קוראים לחברי הוועדה להתנגד להצעות החוק בכל תוקף.

בכבוד רב,

איתן הרצל, מנכ"ל

אחים ואחיות לנשק למען הדמוקרטיה

אחים ואחיות לנשק
למען הדמוקרטיה
עמותה מס' 580781946
שד' הסתדרות 66, חיפה
איתן הרצל

העתקים:

ראש הממשלה - מר בנימין נתניהו

שר המשפטים - מר יריב לוין

היועצת המשפטית לממשלה - עוה"ד גלי בהרב מיארה